

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/36969>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-06 and may be subject to change.

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bjv.nl
I www.bju.nl

EstateTip

Afl. 2005-11

16 maart 2005

Mag het 'ietsje' oftewel een kwartje *minder* zijn? Standpunt Belastingdienst inzake hoogte rente bij 'papieren schenking' (Specialistenteam successie/schenking 's-Hertogenbosch 4 januari 2005)

Het inkomstenbelastingtijdperk waarin het ontvangen van rente zo veel mogelijk beperkt werd, ligt alweer enige jaren achter ons. Onder de vigore van de boxencultuur wordt graag en liefst zo veel mogelijk *rente* door ouders aan kinderen betaald. Rente wordt immers onbelast in de 'blijve doos' oftewel box 3 ontvangen. We hebben het dan over het fenomeen schuldiggerkenning uit vrijgevigheid, in estateplanningsjargon de '*papieren schenking*'.

Wie juist zo veel mogelijk rente wilde betalen, knoopte veelal aan bij *de wettelijke rente*, die – nog niet zo heel lang geleden – immers maar liefst zeven en zelfs ook nog een tijdje acht procent was (zie bijvoorbeeld Hof Den Haag 23 februari 2000, V-N 2000/26.6).

Ondanks de huidige belastingvriendelijke structuur ten aanzien van het ontvangen van rente, zijn er zo nu en dan echter ook ouders die met het doen van papieren schenkingen wel successierechten willen besparen, maar om met name liquiditeitsredenen toch zo weinig mogelijk rente willen betalen. Ook dan zou de gedachte kunnen opkomen om aan te sluiten bij de wettelijke rente, aangezien deze thans aan de lage kant is oftewel 4%.

Gaat dit goed?

Aangezien rente betaald wordt om uit de 'genotssferen' te blijven – artikel 10 SW 1956 is immers onverbiddeijk – ontkomt men niet aan een blik op literatuur en jurisprudentie over de kwestie welke rente nog zakelijk is in de zin van artikel 10 SW 1956.

Deze blik levert twee uitgesproken visies op.

1. De leer van Hof Amsterdam

Hof Amsterdam 28 september 1987, BNB 1989/131 en Hof Amsterdam 9 mei 1988, BNB 1989/268 geven het volgende als richtsnoer voor artikel 10 SW 1956: een rente is nog zakelijk als deze rente niet meer dan 25% lager is dan de normale rente. *Een normale rente* is de rente op staatsleningen.

2. De leer Verstraaten

Verstraaten kan zich in deze jurisprudentie van Hof Amsterdam niet vinden en is van mening dat artikel 10 SW 1956 pas dan niet van toepassing is als de debiteur ten minste de in artikel 10 Uitvoeringsbesluit SW 1956 genoemde rente vergoedt. Deze rente bedraagt thans 6% (zie prof. mr. R.T.G. Verstraaten, *De Successiebelastingen*, 'Mobach' Cursus Belastingrecht, p. 88 onder het kopje 'Marktrente relevant?').

En onlangs, op 4 januari 2005, kwam daar een *derde leer* bij, en wel de leer van het *specialistenteam successie/schenking 's-Hertogenbosch*, welk standpunt wij ontvingen van Hoge van den Broek, advocaten & notarissen te Nijmegen, waarvoor onze dank.

Door dit kantoor werd aan de Belastingdienst Rivierenland kantoor Nijmegen met betrekking tot de *omvang van de rente* bij een 'papieren schenking' met het oog op het voorkomen van successiebelasting in de zin van artikel 10 SW 1956, de navolgende vraag voorgelegd:

'In de notariële praktijk is het niet geheel duidelijk hoe hoog deze rente minimaal dient te zijn.

- Thans is de wettelijke rente 4%. Kan bij deze rente worden aangeknoopt? Of
- Dient deze rente minimaal het percentage te zijn blijkens artikel 21 lid 8 Successiewet juncto artikel 10 van het Uitvoeringsbesluit van de Successiewet, derhalve 6%? Of
- Dient deze rente niet lager te zijn dan 25% van de normale rente? Een normale rente is de rente op staatsleningen (Hof Amsterdam 28 september 1987, BNB 1989/131 en Hof Amsterdam 9 mei 1988, BNB 1989/268).'

De fiscus antwoordde op 4 januari 2005 als volgt:

'Uitgangspunt is de *zakelijke* rente [cursivering van ons, SBS]. Geen van de drie door u genoemde mogelijkheden hoeft daaraan zonder meer te voldoen. Bij de beoordeling, of sprake is van een zakelijke rente, is van belang, hoeveel een marktpartij (bank e.d.) voor een dergelijke lening zou berekenen aan degene, die inleent (dus meestal het kind). Het percentage zal daarbij ook afhankelijk van de overige voorwaarden van de lening, bijvoorbeeld mogelijkheden van de inlener tot zekerheidstelling (onroerende zaak/hypotheek) en de werkelijke looptijd – juridisch, dan wel feitelijk.'

Wat nu?

Wil men als estate planner 'op safe spelen', dan doet men er goed aan om niet standaard een van de visies tot uitgangspunt te nemen, doch bij het adviseren van een rente met alledrie(!) de visies rekening te houden. Zeker nu de fiscus spreekt van: 'Geen van de drie door u genoemde mogelijkheden hoeft daaraan zonder meer te voldoen.'

Aan de visie van de belastingdienst zou de estate planner in de praktijk eenvoudig tegemoet kunnen komen door een ontwerp van de betreffende papieren schenking aan de plaatselijke bank voor te leggen en te vragen welke rente deze bank 'voor een dergelijke lening zou berekenen'. Het antwoord van de bank beware men vervolgens 'goed' in het schenkingsdossier.

Gezien de huidige lage rentestand en de lage wettelijke rente van 4% is niet uitgesloten dat 'in rechte' op enig moment de leer Verstraaten voorbij zal komen ter signalering van een artikel 10 SW 1956-situatie. Zover zal een estate planner het echter waarschijnlijk nooit laten komen, al was het maar dat een estate planner vanwege de aard van de materie, vermogensoverheveling(!) naar de volgende generatie, met de hoogst mogelijke rente zal werken. Oftewel: men zoek liever naar de bovengrens dan naar de ondergrens.

Daar komt bij dat men door het 'alwat'-systeem van artikel 10 SW 1956 sowieso al het risico loopt dat bij het betalen van een 'procentpuntje' te weinig het *hele* kaartenhuis ineenstort. Niet slechts het 'ontbrekende procentpuntje' wordt in de heffing betrokken, maar het gehele schuldigerkende bedrag wordt in dat geval bij overlijden belast.

Reden genoeg om geen enkel risico op dit gebied te willen lopen en met de huidige *lage* rentestand wellicht toch als 'onder'grens de '6% van Verstraaten' te adviseren. Voor de zekerheid versterkt men het dossier met een offerte van een plaatselijke bank in het dossier, waaruit het markconforme handelen van partijen blijkt. Onder omstandigheden zou dit laatste zelfs aanleiding kunnen zijn om in voorkomende gevallen boven de 6% van Verstraaten uit te komen.

Waakzaam zijn op aflopen rentevastperiode?

Terzijde merken wij nog op dat ook als men 'in den beginne' zakelijk heeft gecontracteerd men redelijk geruisloos in de artikel 10-val van Hof Amsterdam kan lopen zodra de rente weer (met meer dan 25% van het oorspronkelijk overeengekomen rentepercentage) gaat stijgen. Hof Amsterdam vond op 28 april 1994, V-N 1994, p. 3034, pt. 12, dat de overeengekomen rente echter alleen aangepast hoeft te worden als de mogelijkheid van aanpassing in de akte opgenomen is. Verder is renteaanpassing in dat geval pas nodig als het nieuwe niveau zich 'geruime tijd' heeft gehandhaafd.

In de overeenkomst kan men vanzelfsprekend spelen met de rentevastperiode al naar gelang de cliënt de huidige marktrente behaagt.

Is de offerte van één bank voldoende?

Als het aan het betreffende specialistenteam ligt, heeft men in ieder geval nog steeds het 'klassieke kwartje' als veiligheidsbuffer. Na de hiervoor geciteerde alinea uit de brief van 4 januari 2005 wordt namelijk voor de mensen die zich blijven afvragen of het toch 'ietsje minder' mag zijn met de navolgende geruststellende mededeling afgesloten:

'Vóórdat sprake is van een belaste schenking of een fictie artikel 10 Successiewet 1956, moet de rente meer dan 25% liggen onder het volgens de vorige alinea te berekenen percentage.'

Wat er ook allemaal van het standpunt van de fiscus zij, de estate planner kan zich – indachtig de woorden van zijn plaatselijke slager – maar moeilijk losmaken van de gedachte of het ook ‘ietsje meer’ mag zijn?

Tot volgende week!

ScholsBurgerhartSchols

www.scholsburgerhartschols.nl

Boom Juridische uitgevers

www.bju.nl

© 2005 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.